

De versjachering van Europa

Ward Ruyslinck, 31 december 1983.

‘Ik ben bang voor de Russen, maar ik ben nog veel banger voor Luns’ zong Seth Gaaike voor enkele jaren. Nu hoeft hij niet meer zo bang te zijn, en wij ook niet, want de griezelige Voice of America met zijn schorre grafstem stapt in 1984 op.¹ Dat is dan, wat ons aller lichamelijk en geestelijk welzijn betreft, verreweg het enige lichtpunt dat ik in het naderende Orwell-jaar kan ontwaren. Hoewel: echt opgelucht ben ik nu ook weer niet over dat vooruitzicht. Ik zie nl. geen enkele redelijke aanwijzing voor de verwachting, dat His Lordship Carrington een minder toegewijde majordomus van het Pentagon zal zijn dan de kluns Luns. Integendeel, wie ook mag worden uitverkoren tot NATO-megafoon van de Reagan-Weinberger-Shultz-doctrine (simpel samengevat : ‘Amerika über alles’), de versjachering van Europa aan de Amerikaanse belangen zal ongestoord doorgaan. Er zal weinig of niets veranderen. Zoals de Franse journalist Alphense Karr zei: ‘Plus ça change, plus ce sera la même chose’. De afbladderende leuzen zullen worden bijgeschildeerde onze zakken binnenste buiten gekeerd. Waarschijnlijk zal ons via alsmaar verhoogde belastingdruk het offer van de armoede worden gevraagd ter beveiliging van ‘altaar en haard’ tegen het Russische imperialisme.

Ach ja, het Russische imperialisme. Komen ze, de Russen? Zullen wij, dat wil zeggen de overlevenden, in 1984 als slaven van de nieuwe Hunnen in de Goelag Archipel verdwijnen? Ik doe een arrogante voorspelling : nee. Ze komen niet, de rode horden, niet in 1984 en niet in 1985. Al tientallen jaren lang wordt ons de christelijke vrees ingeheid dat de Russische beer de geschikte gelegenheid zit af te wachten om zijn klauw naar West-Europa uit te strekken, op nagenoeg dezelfde manier als onze voorvaderen werden bang gemaakt voor ‘het gele gevaar’ (ach wat, het zijn zulke charmante jongens gebleken, die Chinezen, de bevoorrechte handelspartners nummer 1 van de V.S.). De grondslag voor die vrees werd al in de jaren 50 gelegd, kort na de gruwel van de Tweede Wereldoorlog. Toen werd ons, met zichtbaar succes, door politieke grootinquisiteurs als Churchill, McCarthy, Adenauer en Spaak (‘nous avons peur!’) de koude oorlog aangepreut, een nieuwe ‘Ostfront-Einsatzbereitschaft’, en we hebben die ongere heren ons geld en ons vertrouwen gegeven om de Heilige Kruistocht tegen het communisme voor te bereiden. We hebben ons allerlichtgelovigst laten hersenspoelen, zoals het ‘rechtgelovig’ riddervolk zich door Robrecht van Jeruzalem heeft laten opjuten, zoals tientallen miljoenen Arische Volksgenossen zich door Messias Hitler hebben laten besjoemelen, zoals heel de geschiedenis door halve en hele naties zich door machtsdriftige mannen laten voorkauwen wat ze moeten denken. Persoonlijk heb ik nooit serieus geloofd dat het Kremlin een operatie Barbarossa tegen het Westen in zijn geheime dossiers heeft, wat operettegeneraal Close en zijn verhitte geestverwanten ook mogen beweren. Ik zei het al : volgens mij komen ze niet, de Russen. En waarom niet? Omdat ze compleet krankzinnig en door zelfvernietigingsdrang bezielde zouden zijn als ze een kernoorlog begonnen tegen een deel van het continent waar ze ballistisch gezien op een neuslengte vandaan zitten. Atmosferische grillen, magnetische stormen en allerlei menselijke misrekeningen zouden de

---

¹ Joseph Luns had een karakteristieke hese stem die je meteen herkende.

geleverde ‘vuiligheid’ wel eens ‘terug aan afzender’ kunnen bezorgen. En als dat toevallig niet gebeurt, als ze geluk hebben, dan kan ik me ook niet voorstellen welk voordeel ze zouden hebben aan een veroverd gebied, dat totaal verwoest en in hoge mate radioactief is, met andere woorden tot ver in de 21ste eeuw onbewoonbaar. Afgezien hiervan zie ik nog een heleboel andere redenen waarom we van Moskou geen first strike hoeven te verwachten. Omdat zij in de jaren 60, toen zij in de bewapeningswedloop een ruime voorsprong op de Amerikanen hadden, al de gedroomde kans hebben gehad om toe te slaan. Wat ze dus niet hebben gedaan. Omdat een volk, dat nog geen 40 jaar geleden 12 miljoen mensen aan Hitlers hysterie heeft geofferd en ervaren heeft wat een slachtoffer van brutale agressie moet doorstaan, wel niet het risico zal willen lopen om nog eens 10 of 20 miljoen heldengraven te vullen ter verovering van een gebied dat ze niet nodig hebben. Omdat ze al kopzorgen genoeg hebben met hun woelige vazalstaten. Omdat ze zich niet nog eens een extra bezettingsleger in West-Europa kunnen veroorloven. Waar zouden ze die 100 of meer divisies, die ze nodig hebben om héél Europa te sovjetiseren, vandaan halen? Ze kunnen nu nog niet eens hun Midden-Europese ‘bondgenoten’ behoorlijk onder de knoet houden. Nee hoor, mij maak je niets wijs. Het Politbureau bestaat uit sluwe politici en niet uit lemmingen, die de duistere drang niet kunnen weerstaan om zich te zelfmoorden.

Ik mag een naïeve vredesapostel lijken, maar ik ben dus niet bang voor de Russen. Blijkbaar ben ik in dit opzicht niet de enige ‘naïeveling’, want wat liet Sicco Mansholt, Nederlands ex-minister en ex-voorzitter van de Europese Commissie, zich in een interview met ‘Vredesopbouw’ (oktober 1983) ontvallen? “Er wordt gezegd dat de kruisraketten en de Pershings er alleen moeten komen om het afschrikkingsevenwicht te herstellen, maar dat is nonsens, om verschillende redenen. Ten eerste geloof ik niet dat de Russen ooit de bedoeling hebben gehad om ons aan te vallen, we zijn gewoon dertig jaar geïndoctrineerd op dat punt omdat sommige groepen daar belang bij hadden, en hebben. Ten slotte verdient het bedrijfsleven enorm aan elke raket...’. Zo is dat. Prachtig, Het is een van die dingen die je bijna niet meer durft te zeggen, uit vrees om voor communist uitgekreten te worden.

Als ik met het oog op de nabije toekomst werkelijk bang voor iets ben, is het voor de toenadering en dooi in de betrekkingen tussen Moskou en Peking. Als Deng Xiaoping en Andropov met elkaar zouden gaan smoezen, dan zou het kapitalistische Westen met al zijn superieure aanmatigheden wel eens in een lekke boot kunnen zitten. Het zou fluiten in het donker worden. De Amerikanen hebben dat goed begrepen. Daarom flirten ze ook zo onscrupuleus met de knalrode broeders uit het Oosten, die om de een of andere ondoorgrondelijke reden ‘acceptabeler’ zijn dan de Europese rode boeman. Het doet er blijkbaar niet toe dat de hoog geroemde democratische rechten en vrijheidsidealen ook in het monolithische, dictatoriale China nietig verklaard worden door decreten van een meedogenloos partijapparaat. Wij mogen de gele communisten telefooncentrales en hoogwaardige technologie leveren, en als zij ooit aardgas zouden produceren mogen wij daar waarschijnlijk wél wat van aftappen. Daar zullen Reagan en zijn paranoïde achterban geen graten in zien.

Als al dat gevreesde in 1984 ‘per ongeluk’ niet gebeurt – als de Russen het hoofd koel houden, als de Amerikanen zich niet laten verleiden tot een first strike of wat zij ‘een beperkte

kernoorlog' (in Europa, waar anders?) noemen, als Moskou en Peking het in 1979 opgezegde vriendschapsverdrag niet hernieuwen – dan zijn we toch alleen maar aan het ergste ontsnapt. Een echt nieuwjaarskaartenjaar 'vol voorspoed en vrede' zal 1984 niet worden. Dat zie ik er niet in zitten. De defensie-uitgaven zullen maar weer eens stijgen (zie de verklaring van Mansholt), de werkloosheid zal toenemen en de financiële putten zullen dieper worden. De vicieuze cirkel zal niet doorbroken worden. De kolonisering van West-Europa lijkt me onafwendbaar. In 1984 zullen de Amerikanen de sleutels van 'onze' Pershings op zak hebben, in 1985 de sleutels van onze kluizen en in 1986 de sleutels van onze ziel. We're backing the States, ten koste van onze politieke en economische onafhankelijkheid. Wij worden schaamteloos versjacherd aan de hoogste bieder, of heb je dat nog niet in de gaten?

Even terug naar 'the day before the day after'. Als wij volgend jaar dan toch rampgebied zouden worden, dan hebben we in 1983 tenminste nog gelachen. We hebben Helmut Schmidt, met het wrange lachje van de verliezer, een papieren raketje zien afvuren naar Willy Brandt. Het zijn in de grond nog kinderen, nietwaar, die schijnwijze staatslieden. Ze spelen met de symbolen van ons noodlot. Waarom doet mij dat denken aan de chaplineske Hitler in 'The great dictator', spelend met de wereldbol?

Toch maar niet wanhopen. Er glinstert wat vage hoop onder de as. De Denen bedanken voor de Pershings, de vredesbeweging groeit zienderogen en de populariteit van de 'zure reagan' daalt pijlsnel, ook in God's Own Country.² Met een beetje geluk staan we, om het Sonja Barend na te zeggen, 'morgen gezond weer op'.

---

² De populariteit van Reagan daalde toch niet snel genoeg: dit kleine beetje hoop zou nog vier jaar moeten worden opgepot tot Jimmy Carter, een democraat, tot president van de VS zou worden gekozen.

Pax Americana

Na Reagan komt zonneschijn
niet eventjes, nee, permanent.
't Zal immers eeuwig vrede zijn,
van Philadelphia tot Tasjkent,
van Kaapstad tot de Beringzee.
We zullen broeders zijn, niet langer slaven
van 't kapitaal of 't kameradencomité,
en eindelijk gelijk, in onze massagraven.

Uit: *Hunkerend gevangen*, p. 25 (1983).